

DOUGLAS CRIMP

CO ZA WSTYD, MARIO MONTEZIE!*

Od wstydu do nieśmiałości, do brylowania – i w sposób nieunikniony z powrotem, i jeszcze raz i znów z powrotem: szczerość i kulturowa dogłębnosc tej drogi wydają się czynić z Warhola exemplum nowego projektu, który uważam za pilną potrzebę – projektu zrozumienia sposobu, w jaki dysforyczny afekt wstydu działa jako splot produktywny: chodzi o produkcję znaczeń, własnej obecności, strategii politycznych, o skuteczność performatywną i krytyczną¹.

Intuicja Eve Sedgwick, widoczna w jednym z jej esejów na temat performatywności *queer*, może okazać się bardziej niezawodna niż sama autorka przypuszczała, ponieważ w momencie, gdy pisała to zdanie, niewiele widziała z tego, co najmocniej potwierdza jej słowa – licznych produkcji filmowych Andy'ego Warhola z połowy lat sześćdziesiątych². Chcę w tym esejku zastanowić się nad pojedynczym przypadkiem dokonanej przez Warhola mobilizacji wstydu jako produkcji, i w ten sposób dookreślić pilną potrzebę podobnego projektu – potrzebę, która przyświeca mojemu własnemu projektowi³.

* Prezentowany tekst jest przekładem artykułu D. Crimpa, *Mario Montez, For Shame* z książki: *Regarding Sedgwick*, New York: Routledge 2002. Redakcja składa podziękowania Autorowi oraz wydawnictwu Routledge za zgodę na opublikowanie polskiej wersji artykułu.

¹ E. Kosofsky Sedgwick, *Queer Performativity, Warhol's Shyness, Warhol's Whiteness*, (w:) *Pop Out: Queer Warhol*, red. J. Doyle, J. Flatley i J. E. Muñoz, Durham: Duke University Press 1996, s. 135.

² Na początku lat 70. Warhol wycofał swoje filmy z obiegu. Gdy w 1982 wyraził zgodę, by Whitney Museum of American Art prowadziło badania nad jego filmami i organizowało pokazy, muzeum rozpoczęło seryjne projekcje – pierwszą serię zaprezentowano w 1988 roku, a następną w 1994. Zob. *The Films of Andy Warhol: An Introduction*, New York: Whitney Museum of American Art 1988 i C. Angell, *The Films of Andy Warhol: Part II*, New York: Whitney Museum of American Art 1994. Omówiony tutaj film *Screen Test # 2* został odrestaurowany w 1995 roku i wyświetlony w 1998.

³ Podobne uzasadnienie takiego projektu pojawia się również w moim artykule *Getting the Warhol We Deserve*, „Social Text” 59 (lato 1999), s. 49-66.